

Folketingets Indfødsretsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **26 JAN. 2006**
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/307-109
Sagsbeh.: KRE

Under henvisning til Indfødsretsudvalgets brev af 19. januar 2006 (alm. del) følger hermed i
5 eksemplarer besvarelsen af spørgsmål 24.

Rikke Hvilshøj

/ Dorit Hørlyck

Dato: **26 JAN. 2006**
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/307-109
Sagsbeh.: KRE

Besvarelse af spørgsmål nr. 24 stillet af Folketingets Indfødsretsudvalg udvalgt til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 19. januar 2006 (alm. del).

Spørgsmål:

"Ministeren bedes oversende sit talepapir fra samrådet den 19. januar 2006 om samrådsspørgsmål C."

Svar:

Jeg vedlægger mit talepapir fra samrådet i Folketingets Indfødsretsudvalg den 19. januar 2006 vedrørende fælleshenvendelsen fra RCT, OASIS og Dansk Flygtningehjælp vedrørende aftalen af 8. december 2005 om adgangen til at opnå dansk indfødsret, idet jeg skal bemærke, at det talte ord på samrådet gælder. Eftersom samrådet var åbent, er mødet blevet optaget elektronisk. Jeg skal derfor henvise Indfødsretsudvalgets medlemmer til at aflytte denne optagelse.

TALEPAPIR

Dato: 18. januar 2006
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/307-104
Sagsbeh.: KRE

Talepapir til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål C (alm. del) i Indfødsretsudvalget den 19. januar 2006

Titel

Målgruppe Åbent samråd
Medlemmerne af Folketingets Indfødsretsudvalg.
Anledning Fokus på henvendelsen fra organisationerne
Taletid Ca. 15 minutter
Tid og sted Den 19. januar 2006 klokken 10.30 i Folketinget (lokale S-092).

”I et kommende samråd ønsker udvalget en drøftelse af følgende spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere fælleshenvendelsen til ministeren og indfødsretsudvalget fra RCT, Oasis og Dansk flygtningehjælp, vedrørende aftalen af 8. december 2005 om adgangen til at opnå dansk indfødsret. Specielt bedes ministeren redegøre for:

- Bestemmelsen vedrørende udelukkelsen af torturofre med PTSD fra at få dispensation for danskkravet.
- Betydningen af kravet om danskprøve 3, set i lyset af, at lov om danskuddannelse for voksne siger, at "Danskuddannelse 3 tilrettelægges for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog." (kap 2, § 3, stk. 5).
- Selvforsørgelseskravets betydning for personer, som af forskellige grunde kun kan opnå en delvis tilknytning til arbejdsmarkedet.”

[Indledning – nye retningslinjer]

Kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er tillagt Folketinget.

Det følger af grundlovens § 44, hvorefter ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov.

Den 8. december 2005 indgik regeringspartierne Venstre og Det Konservative Folkeparti med Dansk Folkeparti en ny aftale om indfødsret, og vi fik hermed fastlagt de nye retningslinjer for den fremtidige udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det er altså et flertal i Folketinget, der i overensstemmelse med grundlovens § 44 har fastlagt de retningslinjer, som Integrationsministeriet administrerer efter.

(Henvendelsen fra Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT), Dansk Flygtningehjælp, OASIS – Behandlingscentret for traumatiserede flygtninge og RCT-Jylland)

RCT, Dansk Flygtningehjælp og OASIS har i en fælles henvendelse til mig, og som også er sendt til Indfødsretsudvalget, blandt andet anført, at der med den nye aftale om indfødsrets meddelelse er tale om diskrimination i strid med Danmarks internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

I henvendelsen henvises der til, at der ikke ses at være nogen saglig begrundelse for at udelukke en bestemt persongruppe med en bestemt psykisk lidelse, kronisk PTSD, fra at få indfødsret.

Der henvises endvidere til, at ansøgere med PTSD er udelukket fra at få indfødsret, idet der ikke er mulighed for dispensation, at kravene til danskkundskaber er skærpede, og at disse ansøgere vil have vanskeligt ved at opfylde selvforsørgelseskravet.

(Besvarelse af de tre pinde)

(Udelukkelsen af torturofre med PTSD)

Af de nye retningslinjer fremgår blandt andet, at ansøgere om indfødsret som en betingelse for at få dansk indfødsret skal kunne dokumentere danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie.

Udgangspunktet er klart. Kravet om, at ansøgere skal dokumentere danskkundskaber, skal være opfyldt. Det er et krav, som gælder alle ansøgere.

Vi har under forhandlingerne været enige om, at det er vigtigt at signalere, hvor stor betydning vi tillægger det at kunne tale, læse og forstå dansk samt evnen og viljen til at begå sig i det danske samfund.

Ikke desto mindre var vi også enige om, at der skulle være en ventil for at kunne få dispensation fra kravet om danskkundskaber.

Det er derfor besluttet, at i tilfælde, hvor ganske særlige forhold taler for det, forelægges det Indfødsretsudvalget, om der kan dispenseres fra danskkravene.

Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren dokumenterer at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, **og** ansøgeren ikke mener at være i stand til – eller have rimelig udsigt til – at kunne opfylde kravene.

I en note til bestemmelsen, som er meget objektivt og snævert afgrænset, er der anført eksempler på sygdomme af en så alvorlig karakter, at Integrationsministeriets Indfødsretskontor forudsættes at forelægge sagerne for udvalget.

Det fremgår blandt andet af noten, at Indfødsretskontoret forudsættes at meddele afslag til ansøgere, som lider af PTSD – også selv om tilstanden er kronisk.

Jeg vil gerne understrege, at ansøgere med PTSD ikke hermed udelukkes fra at få indfødsret, men at det er korrekt, at PTSD – også selv om tilstanden er kronisk – ikke er en psykisk sygdom af så alvorlig karakter, at den i sig selv kan danne grundlag for en forelæggelse for Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra danskkravet.

At kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er tillagt Folketinget, betyder, at en dispensationsbestemmelse som den, der fremgik af de tidligere gældende retningslinjer, var åben for fortolkning af det til enhver tid værende flertal af Indfødsretsudvalget. Som en naturlig følge heraf har praksis afspejlet denne fortolkning.

Inden for det seneste år har Indfødsretsudvalgets praksis vist, at der kun i helt særlige tilfælde blev meddelt dispensation fra kravet om dansk kundskaber til ansøgere med PTSD.

Det har under forhandlingerne om den nye aftale været afgørende, at de nye retningslinjer kom til at give et retvisende billede af den gældende praksis. Dette har været vigtigt for at sikre, at ansøgere ikke gives forhåbninger om en ikke eksisterende mulighed for dispensation.

Vi har således at gøre med et krav om danskkundskaber som en af de afgørende betingelser for meddelelse af indfødsret, og som stilles over for alle ansøgere. Kun i helt særlige tilfælde, hvor der er tale om fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, forelægges det Indfødsretsudvalget, om der kan dispenseres fra kravet om danskkundskaber.

Jeg mener derfor ikke, at der er tale om nogen form for forskelsbehandling eller diskrimination over for ansøgere med PTSD. Der vil være mange andre ansøgere, som tilsvarende vil være udelukket fra at få deres ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på afgørelse om dispensation fra kravet om danskkundskaber, fordi de ikke lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter.

Der er ingen internationale forpligtelser, der hindrer et land i inden for visse rammer at beslutte, hvilke betingelser man vil stille for at tildele udlændinge sit statsborgerskab. Og at kræve, at man for at kunne opnå indfødsret skal kunne tale og forstå dansk på et vist niveau, er naturligvis ikke konventionsstridigt.

Folketingets flertal kunne vælge at beslutte, at der slet ikke skulle være mulighed for dispensation fra kravet om

danskkundskaber, men har altså valgt at lade en lille mulighed herfor stå åben.

At PTSD-ramte er nævnt som eksempel på, hvad man skal forstå ved alvorlig sygdom, er ikke det samme som at sige, at en bestemt gruppe ansøgere er udelukket fra at få dansk indfødsret.

Jeg må derfor afvise, at retningslinjerne er i strid med Danmarks internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

Jeg vil gerne samtidig understrege, at en person, der får afslag på indfødsret, hverken mister sit opholdsgrundlag eller sin mulighed for at oppebære sociale ydelser. Et afslag vil heller ikke på anden måde kunne ændre i udlændingens retsstilling i Danmark.

(Betydning af kravet om danskprøve 3)

Jeg er også blevet bedt om at kommentere det forhold, at Danskuddannelse 3, der fører til Prøve i Dansk 3, tilrettelægges for udlændinge med mellemlang eller lang skole- og uddannelsesmæssig baggrund.

Det er min grundlæggende opfattelse, at en udlænding, der ønsker at opnå indfødsret med de heraf følgende rettigheder, skal have et sådant kendskab til det danske sprog, at udlændingen så vidt muligt kan følge med i udviklingen her i landet gennem bl.a. aviser og tv og på denne måde deltage i det danske demokrati på lige fod med den øvrige befolkning.

Jeg har i juni 2005 overværet de afsluttende danskprøver på de tre grundlæggende danskuddannelser. Jeg har

besøgt sprogcentre, overværet danskundervisningen, talt med kursisterne, og jeg har på denne måde fået et præcist billede af danskfærdighederne hos kursisterne på de forskellige danskuddannelser.

Jeg tror, at langt de fleste, der har kendskab til de forskellige danskuddannelser, vil give mig ret i, at det først er på niveauet ved afslutning af Danskuddannelse 3, at den enkelte udlænding har de dansksproglige forudsætninger for til fulde at udøve de demokratiske rettigheder, som følger med indfødsretten.

Udlændinge, der kommer her til landet, har i sagens natur meget forskellige skole- og uddannelsesmæssige forudsætninger med sig fra hjemlandet.

Der er derfor etableret tre forskellige danskuddannelser for netop at tage hensyn til den enkelte udlændings skole- og uddannelsesmæssige baggrund.

Danskuddannelse 1 tilrettelægges for udlændinge med ingen eller ringe skolebaggrund, Danskuddannelse 2 tilrettelægges for udlændinge med en kort skole- og uddannelsesmæssig baggrund, og Danskuddannelse 3 tilrettelægges for udlændinge med en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesmæssig baggrund fra hjemlandet.

Det har været fremme i debatten, at kravet om Prøve i Dansk 3 vil udelukke en meget stor del af dem, der ellers ville kunne opnå indfødsret. Jeg vil gerne rette denne misforståelse, der bygger på den fejlagtige opfattelse af, at Prøve i Dansk 3 betyder, at det kun er udlændinge med danskkundskaber på et gymnasialt niveau, som vil kunne få indfødsret.

Med Prøve i Dansk 3 har en udlænding en dansksproglig færdighed, som sætter vedkommende i stand til sammen med danskere at deltage i undervisningen på almen voksenuddannelse, i erhvervsuddannelser og i faglig efteruddannelse.

En udlænding, der har bestået Prøve i Dansk 3, har derimod ikke et gymnasialt niveau i dansk, idet niveauet ikke er tilstrækkeligt til, at udlændingen kan følge undervisningen på lange, videregående uddannelser i Danmark. Universiteternes danskkrav ved optagelse er derfor Studieprøven, der ligger et helt niveau over Prøve i Dansk 3.

Ved indplaceringen af udlændinge på de forskellige danskuddannelser, sikres det, at udlændinge med nogenlunde samme forudsætninger får undervisning på samme niveau. Det sikres endvidere, at den enkelte kursist kan få det fulde udbytte af undervisningen og kan afslutte uddannelsen på et niveau, der afspejler den enkeltes forudsætninger og målsætninger. Dette er i øvrigt ikke anderledes end andre uddannelser, hvor der jo også tages hensyn til den enkeltes forudsætninger.

Det betyder naturligvis, at nogle udlændinge i første omgang indplaceres på Danskuddannelse 1 eller 2 og dermed ikke efter afslutning af uddannelsen kan opfylde kravene til opnåelse af indfødsret.

Det er dog afgørende at være opmærksom på, at de tre danskuddannelser er det første tilbud om danskuddannelse til udlændinge, der meddeles opholdstilladelse her i landet.

Uddannelserne gennemføres de første tre år, udlændingen er her i landet, og giver den enkelte udlænding et grundlæggende kendskab til det danske sprog.

Nogle udlændinge vil allerede på dette tidspunkt kunne gennemføre Danskuddannelse 3 og vil dermed allerede på dette tidlige tidspunkt efter blot tre års danskuddannelse opfylde danskkravet for meddelelse af dansk indfødsret.

Udlændinge, der har været indplaceret på Danskuddannelse 1 eller 2, har derimod behov for yderligere at styrke deres danskfærdigheder, hvis de ønsker at opnå dansk indfødsret.

Men disse udlændinge har gennem den treårige danskuddannelse opnået et grundlæggende kendskab til det danske sprog, som udlændingene i de efterfølgende år kan bygge videre på, uanset deres uddannelsesmæssige baggrund.

Udlændinge, der har gennemført Danskuddannelse 1 eller 2, har således mulighed for – gennem arbejde, gennem deltagelse i samfundslivet eller gennem yderligere uddannelse – løbende at styrke deres dansk kundskaber og på et senere tidspunkt opfylde kravene til dansk kundskaber.

Den enkelte udlænding kan tilmelde sig Prøve i Dansk 3 som selvstuderende, ligesom udlændingen kan opfylde de krævede dansk kundskaber gennem en række andre uddannelser. Udlændingen kan eksempelvis benytte sig af uddannelsessystemets øvrige tilbud om dansk undervisning som f.eks. dansk som andetsprog på almen vok-

senuddannelse (AVU) eller Forberedende Voksenuddannelse (FVU).

Det kræver selvfølgelig en indsats fra den enkelte udlændings side, men det vil være en indsats, der ikke mindst er til gavn for den enkelte udlænding og dennes muligheder for at udnytte sine ressourcer og evner i det danske samfund.

Dette gælder også for flygtninge, der kommer til landet, og som lider af PTSD. Nogle af disse vil først modtage undervisning på Danskuddannelse 1 eller Danskuddannelse 2 og må derfor løbende tilegne sig de yderligere danskundskaber, hvis de ønsker at opnå dansk indfødsret.

Jeg er opmærksom på, at traumatiserede flygtninge har behov for en særlig hjælp. Integrationsministeriet har iværksat en række initiativer, som har til formål at styrke de traumatiserede flygtnings deltagelse i danskuddannelserne. Disse initiativer omfatter bl.a. et større udviklingsprojekt om udvikling af tilpasset danskundervisning til traumatiserede og en opfølgende vejledning om undervisning af traumatiserede flygtninge. Dertil kommer, at ministeriet yder tilskud til efteruddannelse af lærere ved danskuddannelserne om undervisning af traumatiserede flygtninge.

(Selvforsørgelseskravets betydning)

Som noget nyt i aftalen om indfødsret stilles der nu også et krav om selvforsørgelse. Det betyder, at det er en yderligere betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren ikke modtager

hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven.

Videre er det en betingelse, at ansøgeren – i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse – ikke i de seneste 5 år har modtaget offentlig hjælp efter de førnævnte love i en periode på sammenlagt mere end 1 år.

Selvforsørgelseskravet stilles over for alle ansøgere og er ufravigeligt.

Jeg vil ikke afvise, at kravet om selvforsørgelse kan udskyde tidspunktet for, hvornår en ansøger kan meddeles indfødsret, men kravet udelukker som sådan ikke bestemte grupper af ansøgere.

Eksempelvis vil personer, der modtager statens uddannelsesstøtte, førtidspension, folkepension eller forsørges af ægtefællen, opfylde selvforsørgelseskravet.

Hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, vil heller ikke være til hinder for en opfyldelse af selvforsørgelseskravet.

Det har været en politisk beslutning at indføre et krav om selvforsørgelse, og jeg mener, at det må være et rimeligt krav at stille som betingelse for meddelelse af indfødsret, at ansøgeren kan klare sig selv og også herigennem har vist en vilje til at blive bedre integreret i det danske samfund.

I øvrigt vil jeg i et skriftligt svar til RCT, Dansk Flygtningehjælp og OASIS svare mere indgående på henvendelsen.

Jeg vil sørge for, at udvalget orienteres ved en kopi.